

Erfarenheter av EU:s samarbetsprogram

JTI - IKT (ARTEMIS och ENIAC)

SABINA RODÉN, KARIN HOVLIN & KARINA KIGHT - GOVERNO

VINNOVA RAPPORT
VR 2013:12

VINNOVA I SAMARBETE MED

The logo for GOVERNO, featuring a blue plus sign above the word "GOVERNO" in a blue serif font.

Titel: Erfarenheter av EU:s samarbetsprogram - *JTI-IKT (ARTEMIS och ENIAC)*

Författare: Sabina Rodén, Karin Hovlin & Karin Kight - Governo

Serie: VINNOVA Rapport VR 2013:12

ISBN: 978-91-87537-07-3

ISSN: 1650-3104

Utgiven: December 2013

Utgivare: VINNOVA - Verket för Innovationssystem/Swedish Governmental Agency for Innovation Systems

Diariernr: 2009-02207

VINNOVA stärker Sveriges innovationskraft för hållbar tillväxt och samhällsnytta

VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet. Vår uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning.

VINNOVAs vision är att Sverige ska vara ett globalt ledande forsknings- och innovationsland som är attraktivt att investera och bedriva verksamhet i. Vi främjar samverkan mellan företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. Det gör vi genom att stimulera ökat nyttiggörande av forskning, investera långsiktigt i starka forsknings- och innovationsmiljöer och genom att utveckla katalyserande mötesplatser. VINNOVAs verksamhet är även inriktad på att stärka internationell samverkan. Vi fäster stor vikt vid att samspela med andra forskningsfinansiärer och innovationsfrämjande organisationer för större effekt. Varje år investerar VINNOVA drygt 2 miljarder kronor i olika insatser. VINNOVA är en statlig myndighet under Näringsdepartementet och nationell kontaktkommission för EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Vi är också regeringens expertmyndighet inom det innovationspolitiska området. VINNOVA bildades 1 januari 2001. Vi är drygt 200 personer och har kontor i Stockholm och Bryssel. Generaldirektör är Charlotte Brogren.

I publikationsserien VINNOVA Rapport publiceras externt framtaget material som genererats inom ramen för program och projekt som finansierats av VINNOVA. Det kan röra sig om rapporter från enskilda projekt, men även om synteser, utvärderingar, översikter, kunskapsammanställningar, debattskrifter och strategiskt viktiga arbeten.

I VINNOVAs publikationsserier redovisar bland andra forskare, utredare och analytiker sina projekt. Publiceringen innebär inte att VINNOVA tar ställning till framförda åsikter, slutsatser och resultat. Undantag är publikationsserien VINNOVA Information där återgivande av

VINNOVAs synpunkter och ställningstaganden kan förekomma.

VINNOVAs publikationer finns att beställa, läsa och ladda ner via www.VINNOVA.se. Tryckta utgåvor av VINNOVA Analys och Rapport säljs via Fritzes, www.fritzes.se, tel 08-598 191 90, fax 08-598 191 91 eller order.fritzes@nj.se

VINNOVA's publications are published at www.VINNOVA.se

Erfarenheter av EU:s samarbetsprogram

JTI-IKT (ARTEMIS och ENIAC)

FÖRFATTARE SABINA RODÉN, KARIN HOVLIN & KARINA KIGHT - GOVERNO

Innehållsförteckning

Förord	3
Sammanfattning	4
1 Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Om ARTEMIS och ENIAC	6
1.3 Syfte, mål och avgränsningar	7
1.4 Frågeställningar	8
1.5 Metod	9
2 Relevans – överensstämmer mål och behov?	11
2.1 Konkurrenskraft – ett centralt mål	11
2.2 Hållbarhet – svårt att frikoppla från konkurrenskraft	12
2.3 Nya marknader och tillämpningsområden – av betydelse på generell nivå	12
2.4 Många synergieffekter och samverkan inom europeiska FoU-satsningar	12
3 Mål och resultat – vilken nytta tillförs?	14
3.1 Många sammanlänkade drivkrafter	14
3.2 Vilken är nyttan med att delta?	14
3.3 Ekonomiska nyttor – nu eller i framtiden?	15
3.4 Vetenskapliga och tekniska nyttor – att bygga kunskap	15
3.5 Nya marknader	16
3.6 Många nya samarbetspartners	16
4 Fortvarighet – framtida behov och intresse?	17
4.1 Programmen uppfattas bidra till Europas framtid	17
4.2 Dagens mål fungerar troligtvis även i morgon	17
4.3 Sverige ska vara med	17
4.4 Det finns intresse för att delta igen	18
4.5 VINNOVAs roll och förbättringsområden	18
5 Likheter större än skillnaderna	20
6 Sammanfattande reflektioner	22
Bilaga 1 – Intervjuguide	24
Bilaga 2 – Intervjupersoner	26

Förord

VINNOVA har sedan 2008 med hjälp av nationella medel finansierat det svenska deltagandet i EUs samarbetsprogram inom informations- och kommunikationsområdet.

Lissabonfördragets artikel 187 möjliggjorde etableringen av Joint Technology Initiatives (JTI). De har, under EUs sjunde ramprogram, varit ett instrument för finansiering av forskning via offentliga-privata partnerskap. Sex olika JTI är utformade för att ge stöd till ett antal avgränsade teknikområden. Det är stora strategiska europeiska samarbetsprogram som ska fokusera och kraftsamla Europas resurser på viktiga industriella områden. Två av dessa JTI är ARTEMIS, inom området inbyggda och software intensiva system och ENIAC, inom området nano-elektroniska system. I samband med starten av det nya ramprogrammet Horisont 2020 kommer en sammanslagning ske och ett nytt initiativ starta under namnet Electronic Components and System for European Leadership - ECSEL.

Mellan 2008-2013 har VINNOVA investerat ca.240 miljoner kronor i nationell finansiering av ett 100-tal svenska deltagare i ARTEMIS- och ENIAC-projekt. Tillsammans med EU-kommissionens bidrag kunde de svenska aktörerna erhålla ca. 360 miljoner kronor i offentlig finansiering. Inför starten av det kommande programmet ECSEL ville VINNOVA följa upp och dra lärdomar av de erfarenheter och resultat som det svenska deltagandet i ARTEMIS och ENIAC. I denna rapport redovisas resultatet från den uppföljningen.

VINNOVA ser mycket positivt på de nyttor som programmet har bidragit med för svenska företag, forskare och forskningsinstitut och bidraget till svensk konkurrenskraft. Uppföljningen har också gett ett viktigt underlag till hur VINNOVA kan agera för att ytterligare stärka det svenska deltagandet och nyttan för svenskt näringsliv.

Uppföljningen har utförts av Governo AB, Sabina Rodén, Karin Hovlin och Karina Kight, på uppdrag av VINNOVA. Kontaktperson på VINNOVA har varit Nabil Elshiewy.

Ett varmt tack riktas härmed till samtliga som bidragit till uppföljningen.

VINNOVA i december 2013

Cecilia Sjöberg
Avdelningschef Tjänster & IKT

Nabil Elshiewy
Programledare
Avdelning Tjänster & IKT

Sammanfattning

VINNOVA arbetar för att stödja och stimulera olika aktörers deltagande i internationella nätverk och samarbeten. Sedan år 2008 har VINNOVA ingått i offentliga partnerskap, de så kallade "gemensamma teknikinitiativen" (på engelska Joint Technology Initiatives, JTI). Inom området informations- och kommunikationsteknik (IKT) har VINNOVA deltagit som finansiär inom programmet ARTEMIS (med fokus på inbyggda system) och programmet ENIAC (med fokus på nanoelektriska system). Deltagarna i projekten är FoU-aktörer från stora, medelstora och små företag samt från universitet och institut. Ett 100-tal svenska aktörer har deltagit sedan starten 2008. Inför en kommande programsammanslagning av ARTEMIS och ENIAC har VINNOVA sett behov av att följa upp och dra lärdomar av de erfarenheter och resultat som svenska deltagare har.

Uppföljningen har fokuserat på programmens relevans, hur väl programmens mål stämmer överens med de behov som finns hos deltagande organisationer, de mål och resultat som deltagarna kan identifiera samt programmens fortvarighet, dvs. om programmen är relevanta och fyller en funktion även framgent. Totalt 19 personer från stora företag, små och medelstora företag samt lärosäten och institut har intervjuats.

Intervjuerna visar att det finns en samstämmighet kring att programmålen – som uppfattas som relativt allmänt hållna – är relevanta och ligger väl i linje med de behov man har internt inom organisationerna. Inte minst den europeiska konkurrenskraften lyfts fram som ett centralt mål i ett framtidsperspektiv.

Centrala drivkrafter för deltagande samt nyttor som genereras finns i huvudsak i fyra kategorier:

- nätverk, samverkan och kontakter
- kunskap
- produktutveckling
- finansiering

Deltagandet har kostat en del i form av insatser på olika nivåer, däribland en tung administration, men man tror generellt på arbetet inom projekten och vill gärna delta igen.

Programmen uppfattas fylla en funktion både nu och framåt och uppfattas bidra till ökad konkurrenskraft för Europa, Sverige och organisationerna. Man ser gärna att Sverige kan stärka sin roll ytterligare och VINNOVA är en viktig aktör för att åstadkomma detta.

Avslutningsvis finns vissa frågor som VINNOVA skulle kunna överväga för att ytterligare stärka det svenska deltagandet:

- Kan VINNOVA bli en än mer aktiv part? Kan exempelvis rollen som nätverksbyggare, informationsspridare och "lobbyist" utvecklas?

- Kan en enad kontaktpunkt utvecklas för att minska den stundtals tunga (och dubbla) administrationen, utbetalningsrutiner säkras och tillgängligheten öka?
- Kan mer strukturerad erfarenhetsåtervinning utvecklas – kan VINNOVA bidra till att stärka analys av utfall och erfarenheter från projekten?
- Kan projekten optimeras genom att minska antalet deltagare? Stora antal deltagare skapar tungrodda processer – går detta att påverka?
- Kan kunskapen om företagens erfarenheter av deltagande fördjupas? I denna uppföljning har primärt forskningsavdelningar eller motsvarande intervjuats – vilka erfarenheter har övriga delar i de deltagande företagen? Är det ”lätt” eller ”svårt” att generera intresse för att delta?

Programmen förefaller generera nyttor för de deltagande organisationerna. Det torde vara önskvärt att Sverige fortsatt deltar i framtida samarbetsprogram.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

VINNOVA arbetar för att stödja och stimulera olika aktörers deltagande i internationella nätverk och samarbeten. Detta görs bland annat genom att främja svenskt deltagande i EU:s ramprogram för forskning och utveckling och genom bilaterala forsknings- och innovationsprogram med länder utanför EU inom områden av betydelse för svenskt näringsliv.

Sedan år 2008 har VINNOVA ingått i offentliga partnerskap, de så kallade ”gemensamma teknikinitiativen” (på engelska Joint Technology Initiatives, JTI).¹ JTI är ett instrument för finansiering och administration av forskning inom ramen för det sjunde ramprogrammet för utveckling inom forskning och teknik (FP7).² JTIs är utformade för att ge stöd till ett antal väl avgränsade teknikområden, det finns JTIs inom sex olika områden.

Inom området informations- och kommunikationsteknik (IKT) har VINNOVA deltagit som finansiär inom programmet ARTEMIS (med fokus på inbyggda system) och programmet ENIAC (med fokus på nanoelektriska system).³ VINNOVAs finansiering uppgår till cirka 40 finansieringen är delad mellan EU-kommissionen och samverkande medlemsstater, däribland Sverige. Deltagarna i projekten är FoU-aktörer från stora, medelstora och små företag samt från universitet och institut. Ett 100-tal svenska aktörer har deltagit sedan starten 2008.

Inför det kommande ramprogrammet för forskning och innovation, Horizon 2020 som gäller perioden 2014-2020, kommer ARTEMIS och ENIAC att slås ihop till ett nytt program med namnet ECSEL, Electronic Components and Systems for European Leadership.⁴

Inför programsammanslagningen har VINNOVA önskat följa upp och dra lärdomar av de erfarenheter och resultat som svenska deltagare har av ARTEMIS och ENIAC. För att genomföra denna uppföljning har Governo AB anlåtits och föreliggande sammanställning utgör redovisningen av detta uppdrag.

1.2 Om ARTEMIS och ENIAC

ARTEMIS, Advanced Research & Technology for Embedded Intelligence and Systems, och ENIAC, European Nanoelectronics Initiative Advisory Council, är alltså två av sex europeiska ”Joint Technology Initiatives” som etablerades var för sig år 2008. De bedrivs som autonoma ”Joint Undertaking-organisationer” (JU), har egen VD och personal och är placerade i Bryssel. Organisationen är ett offentligt-privat partnerskap mellan EU, EU:s medlemsstater samt

---

¹ http://ec.europa.eu/research/jti/index_en.cfm

² http://ec.europa.eu/research/fp7/understanding/fp7inbrief/what-is_sv.html

³ För mer information om ARTEMIS, se <http://www.artemis-ju.eu/>, om ENIAC, se <http://www.eniac.eu/web/index.php>

⁴ http://ec.europa.eu/research/press/2013/pdf/jti/ecsel_factsheet.pdf

industriella föreningar som representerar alla forsknings- och utvecklingsaktörer (FoU) inom området (ARTEMIS-IA⁵ resp. AENEAS⁶).

ARTEMIS och ENIAC publicerar årligen varsin utlysning där konsortier med företag och akademi främst inom Europa inbjuds att söka projektfinansiering. Konsortierna ska involvera minst tre deltagare från tre olika medlemsstater. Vidare ska små- och medelstora företag engageras och det ska finnas anknytning till utbildning. Det finns ett starkt fokus på relevanta industritillämpningar och forskningsperspektivet är på kort- och medellång sikt. Det är av vikt att projekten har marknadsrelevans.

VINNOVA har i ARTEMIS och ENIAC valt att understryka industrirelevansen och att uppmuntra deltagande från små- och medelstora företag. Ett universitet eller forskningsinstitut får endast delta om det finns minst två berättigade svenska företag som deltar i samma konsortium. Den arbetsvolym som ska utföras av den akademiska deltagaren får heller inte överstiga summan av de arbetsvolymerna som utförs av de deltagande svenska företagen.

Forskningsområden inom ARTEMIS

- 1 Metoder och processer för säkerhetsrelevanta inbyggda system
- 2 Inbyggda system för hälso- och sjukvård
- 3 Inbyggda system för smarta miljöer
- 4 Effektiv produktion och logistikautomation
- 5 Datorbaserade utvecklingsplattformar och verktyg för inbyggda system
- 6 Sammankopplade inbyggda system för att skydda säkerhet och kritiska infrastrukturer
- 7 Inbyggda tekniker för hållbara städer
- 8 Människofokuserad design av inbyggda system

Forskningsområden inom ENIAC

- 1 Nanoelektronik för hälsa och välbefinnande
- 2 Nanoelektronik för transport och mobilitet
- 3 Nanoelektronik för säkerhet och trygghet
- 4 Nanoelektronik för energi och miljö
- 5 Nanoelektronik för kommunikation
- 6 Nanoelektronik för e-samhälle
- 7 Designmetoder och verktyg för nanoelektronik
- 8 Utrustning och material för nanoelektronik

1.3 Syfte, mål och avgränsningar

Uppföljningen syftar till att skapa underlag inför framtida ställningstaganden rörande deltagande i EU:s samverkansprogram. VINNOVA ska ges en sammanställning av de utvalda deltagarnas

---

⁵ ARTEMIS Industry Association, se http://www.artemis-ia.eu/about_artemis-ia

⁶ Association for European NanoElectronics Activities, se <http://www.aeneas-office.eu/web/index.php>

erfarenheter av ENIAC och ARTEMIS vad gäller relevans och fortvarighet samt hur programmen bidrar till nytta hos deltagande svenska aktörer.

Målen för uppdraget är att VINNOVA ska få en god bild av:

- organisationernas drivkrafter för att delta i projekt inom ramen för ENIAC och ARTEMIS
- nyttor som deltagarna identifierat i projekten och hur dessa knyter an till målen för ENIAC och ARTEMIS
- deltagarnas uppfattning om framtida behov av dessa program

Att mäta eller bedöma måluppfyllelse för ENIAC och ARTEMIS eller för enskilda projekt ingår inte detta uppdrag.

1.4 Frågeställningar

I uppföljningen har fokus legat på aspekterna relevans, mål & resultat samt fortvarighet med följande huvudsakliga frågeställningar:

Relevans

- Hur väl stämmer programmets mål överens med de behov som finns hos deltagande organisationer?

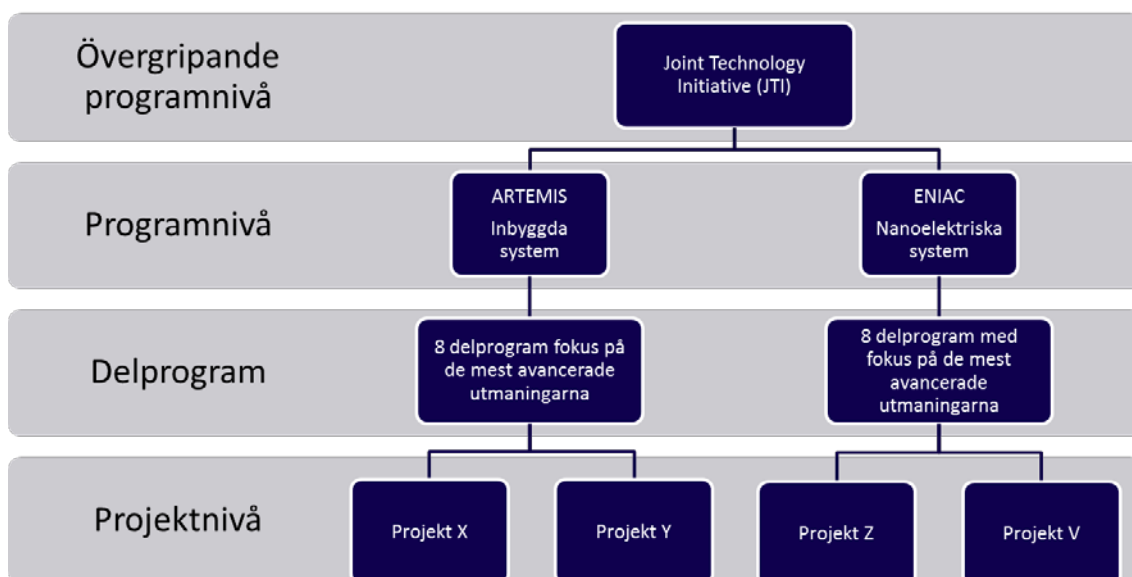
Mål & resultat

- Vilka motiv och drivkrafter har deltagande organisationer till att delta?
- Vilken nytta har deltagande organisationer haft av att delta och hur knyter uppnådda resultat an till målen på programnivå?

Fortvarighet

- Hur ser deltagande organisationers intresse ut för att delta i projekt framöver?
- Hur ser deltagande organisationer på det framtida behovet av dessa program och på svenskt deltagande och finansiering av liknande forskningsprogram?

Fokus vad gäller relevans har legat på ARTEMIS och ENIACs övergripande mål på programnivå (se figuren) samt i vilken utsträckning intervjupersonerna anser att den nytta de ser knyter an till dessa mål.

De centrala målen på programnivå är som valts ut för denna uppföljning är följande:

- Stärka den europeiska konkurrenskraften och hållbarheten
- Stimulera uppkomst av nya marknader och nya tillämpningsområden
- Främja samverkan mellan privata och offentliga aktörer
- Skapa synergieffekter och samverkan i europeiska FoU-satsningar

I Sverige har VINNOVA dessutom ett antal nationella krav där följande ingår som en integrerad del av uppföljningen:

- Ekonomiskt nyttiggörande
- Vetenskaplig och/eller teknisk nyttiggörande

1.5 Metod

Den datainsamling som ligger till grund för uppföljningen har utgjorts av dokumentstudier samt telefonintervjuer. Uppföljningen har genomförts under relativt begränsad tid, cirka fyra veckor hösten 2013. Uppdragsgivaren har haft möjlighet att granska ett utkast till rapport innan den slutliga versionen överlämnats.

Urvalet av intervjupersoner har skett på följande vis. VINNOVA gjorde under projektets startfas ett urval på 21 personer i organisationer som har deltagit i projekt inom ARTEMIS eller ENIAC. Organisationerna var jämnt fördelade över tre kategorier: sju inom gruppen små och medelstora företag (SME), sju inom gruppen stora företag samt sju inom gruppen lärosäten och institut (universitet, högskolor och forskningsinstitut). Avsikten har varit att fånga olika aspekter från personer från olika aktörsgrupper. Omfattningen på urvalet var anpassat efter den begränsade tidsperiod inom vilken uppföljningen skulle ske.

Av det ursprungliga urvalet på 21 personer anmälde två förhinder och en tredje gick inte att nå. VINNOVA kompletterade då urvalet med tre ytterligare intervjupersoner från samma organisationer.

Totalt genomfördes 19 telefonintervjuer (ca 45-60 minuter) under perioden 30 september och den 14 oktober 2013. (Se bilaga 1 för intervjuguide och bilaga 2 för intervjupersoner.) Bortfallet berodde på att en intervjuperson fick förhinder samt att en nyttillkommen intervjuperson ingick i samma projekt och bolag som en annan sedan tidigare inbokad intervjuperson.

Två av intervjupersonerna deltar i ett projekt som nyligen har startat och som fortfarande befinner sig i en uppstartsfas. Dessa personer har följaktligen haft begränsade möjligheter att dra slutsatser rörande nyttor av sin medverkan.

2 Relevans – överensstämmer mål och behov?

Hur väl stämmer programmens mål överens med de behov som finns hos deltagande organisationer?

I intervjuerna har vi tittat på hur relevanta programmen är för de deltagande organisationerna och kan konstatera att samtliga intervjupersoner ser programmen och dess mål som relevanta på ett generellt plan. Flera noterar samtidigt att programmålen är mycket övergripande att det därför är svårt att ge uttryck för någon annan uppfattning än att de är relevanta. Man uttrycker dock förståelse för att målformuleringarna behöver hållas på en övergripande och allmängiltig nivå, även om någon enstaka intervjuperson menade att de borde spetsas till för att kännas angelägna.

Det förefaller som om flera intervjupersoner inte tidigare har reflekterat nämnvärt över programmålen. Det är uppenbart att fokus för dessa legat på projektnivå och att de övergripande programmålen varit av sekundärt intresse.

2.1 Konkurrenskraft – ett centralt mål

Att stärka konkurrenskraften är ett centralt mål i dessa program. Hur väl stämmer detta mål överens med de deltagande organisationernas behov?

Flertalet intervjuade deltagare menar att konkurrenskraft är ett mål som i högsta grad är relevant. Ökad konkurrenskraft gör helt enkelt att man kan överleva på marknaden. Samtidigt indikerar flera intervjupersoner att detta är långsiktigt mål och inte något som är enkelt att nå på kort sikt. Ökad konkurrenskraft är betydelsefullt för industrideltagarna och för deltagare från akademi och institut även om den relevanta marknaden inte alltid är densamma. Från lärosätenas (universitet och institut) talar man mer om de samverkande industriparternas behov av att vara konkurrenskraftiga, än om deras egna behov. Någon intervjuperson pekar på att målet om konkurrenskraft är relevant om än inte avgörande eftersom man upplever att man har en god marknadsposition.

Flera intervjupersoner ger uttryck för att deltagande i programmen gjort dem synliga i ett antal intressanta och viktiga sammanhang vilket indirekt ökade deras konkurrenskraft. Projekten blir en sorts arena att visa upp sig på. Detta är också av stor betydelse ur ett kompetensförsörjningsperspektiv – man syns i intressanta sammanhang vilket är positivt i strävan att locka till sig duktiga medarbetare och forskare.

Vissa intervjupersoner lyfter också fram att projekten är betydelsefulla för att stärka den europeiska konkurrenskraften, inte minst för att kunna möta konkurrens från Asien. Detta är

viktigt för Europas framtid och den samverkan som skapas inom projekten bidrar till att uppnå detta mål.

”Vi behöver jobba med vår kompetens för att behålla vår konkurrenskraft, kompetens vidgas genom möten med andra, exempelvis i dessa projekt.”

2.2 Hållbarhet – svårt att frikoppla från konkurrenskraft

Många intervjupersoner resonerar och ställer frågan om hur hållbarhet ska definieras. Är det ett eget mål som går att frikoppla från konkurrenskraft? Endast ett fåtal ser hållbarhet som ett självständigt mål i deras organisationer, de flesta resonerar snarare om hållbarhet som en del i något annat. Hållbarhet kan här handla om att kunna skapa produkter, modeller mm som håller för framtiden, men också om den egna överlevnaden. Genom ett sådant resonemang är hållbarhet ett relevant mål ur den egna organisationens perspektiv.

Ett fåtal intervjupersoner pekar på vikten av ett mer ansvarsfullt arbete i samhället, att skapa produkter som är mer energisnåla eller mindre förorenande än dagens. Man anser att detta är en viktig fråga men konstaterar samtidigt att en miljömässig vinkel på hållbarhet är svår att följa upp.

2.3 Nya marknader och tillämpningsområden – av betydelse på generell nivå

Att stimulera uppkomst av nya marknader och nya tillämpningsområden är ett program mål. Hur väl stämmer det överens med deltagarnas behov?

Återigen är det många som pekar på att detta mål är av betydelse inte minst eftersom det har tydlig bäring på målet om stärkt konkurrenskraft. Möjligheten att finna nya marknader är en möjlighet att stärka sin konkurrenskraft och att överleva som företag. På generell nivå är målet således relevant.

För några av deltagarna är detta ett tydligt relevant mål och de konstaterar att genom projekten kan man finna nya partners och synliggöra sin teknik, vilket kan leda dem ut till nya marknader: något som är viktigt för dem som företag.

Vissa intervjupersoner pekar dock på att kunskapsinhämtning har varit ett viktigare mål för deltagandet än tillgång till nya marknader. Skulle tillgång till nya marknader uppstå i ett senare skede är det givetvis positivt, men alltså inte ett primärt mål.

2.4 Många synergieffekter och samverkan inom europeiska FoU-satsningar

Ett fjärde övergripande mål för ARTEMIS och ENIAC som föreliggande uppföljning fokuserar på, är att skapa synergieffekter och samverkan i europeiska FoU-satsningar. Generellt sett upplever de flesta intervjupersoner att detta är ett mycket viktigt mål i den egna organisationen.

För att klara konkurrensen från andra länder krävs samarbete. Sverige har gott renommé och många duktiga forskare, men vi är trots detta en allt för liten nation för att klara alla spetsområden på egen hand.

Samverkan är också av stor betydelse för att kunna rekrytera rätt kompetenser och hitta rätt samarbetspartners som i sin tur är avgörande för att kunna utveckla en viss produkt eller driva ett visst arbete framåt. Man ser även samverkan som viktigt för att få kunskap om vem som kan vad inom olika områden.

En bieffekt av projekten som lyfts fram som positivt är att medverkan genererar kunskap om kultur och hur stöd till forskning organiseras och fungerar i andra länder.

Det finns också utmaningar vad gäller samverkan. Ett par intervjupersoner pekar på att det inte alltid är lätt att få med deltagare från industrin samtidigt som antalet företag som krävs i ett projekt är högt. Kanske skulle det finnas behov av mer renodlade forskningsorienterade program?

Flera intervjupersoner pekar också på att vissa projekt tenderar att bli mycket stora och ha ett stort antal deltagare. Här kan storleken i sig bli en hindrande faktor när styrning av projekten blir svår, tung och i vissa fall otydlig. Stora projekt genererar också mycket administration och det kan gå lång tid innan man kan komma igång med själva arbetet. Att behöva åka på möte efter möte som bara handlar om att komma överens om innehållet i projektet är källa till stor frustration.

3 Mål och resultat – vilken nytta tillförs?

Vilka motiv och drivkrafter har deltagande organisationer för att delta?

Vilken nytta har deltagande organisationer haft av att delta och hur knyter uppnådda resultat an till målen på programnivå?

3.1 Många sammanlänkade drivkrafter

Intervjupersonerna lyfter fram olika drivkrafter för sitt deltagande i projekten. Fyra huvudsakliga områden framträder som betydelsefulla:

- skapa nätverk, samverka och få kontakter
- bygga kunskap
- utveckla produkter
- få finansiering

Dessa drivkrafter nämns i ungefär lika stor utsträckning även om nätverk/kontakter och kunskap tas upp i något högre grad än övriga drivkrafter. Under resonemangen om drivkrafterna sammanfogar man dem ofta, och kopplar dem till centrala mål. Exempelvis kan kunskapsinhämtning vara en central drivkraft för ett företag. Detta kan inte ske utan samverkan med andra och det är i sin tur avgörande för det enskilda företaget och för den europeiska konkurrenskraften.

”För att kunna möta framtidens krav.”

3.2 Vilken är nyttan med att delta?

Vilka nyttor upplever deltagarna att de haft? Det stora flertalet intervjupersoner lyfter fram nyttor som speglar drivkrafterna för att delta: ny kunskap och nya kontakter, nätverk och samarbeten. Intervjupersonerna understryker vikten av dessa för att kunna komma framåt i sina forskningsprojekt, för att kunna locka till sig rätt kompetens och för att kunna förbli konkurrenskraftiga på marknaden.

”Det är otroligt nyttigt att få träffa andra partners, vi har lärt mycket, fått kunskaper och deltagit i givande diskussioner.”

Ett antal anställningar, publikationer, identifiering av presumtiva kunder samt utveckling och testning av idéer, produkter eller metoder tas också upp, men vi uppfattar att man ser dessa nyttor som sekundära i förhållande till kunskap, kontakter och samarbeten.

En aspekt som ett par intervjupersoner pekar på, är att man genom medverkan har fått ett gott anseende hos andra och därmed en ny arena för framtiden.

Ett par intervjupersoner anger finansieringen, dvs. att man får ett bidrag för att delta, som en central nytta för deltagaren vars fortlevnad är beroende av dessa.

”Vi hade troligen inte sett dessa resultat så snabbt utan dessa projekt och projektmedel.”

3.3 Ekonomiska nyttor – nu eller i framtiden?

Kan deltagarna identifiera specifika ekonomiska nyttor av sitt deltagande? Ungefär hälften av intervjupersonerna upplever att de kan se sådana.

Som exempel på ekonomiska nyttor finns patent, varumärke, nya användningssätt för produkter, förmåga att utnyttja sina resurser bättre (förbättrade processer), nyanställda forskare, identifiering av en ny potentiell marknad som lett till vinst för bolaget samt att man fått synas i sammanhang som lett till nya projekt som man tror i sin tur kan generera ekonomiska nyttor. Ett fåtal intervjupersoner anger att själva bidraget utgör den ekonomiska nyttan.

En intervjuperson konstaterar att deras omsättning dubblerats till följd av projektet eftersom man inom ramen för projektet hittat en ny kund som köpt produkter av dem.

”Genom projekten fick vi kontakt med några bolag som beställde material från oss och vår omsättning ökade.”

De som ännu inte kan se några konkreta ekonomiska nyttor menar att dessa sannolikt ligger längre fram i tiden. Intervjupersonerna konstaterar att många av deras forskningsområden behöver tid och att det fortfarande finns flera steg kvar innan man kan kommersialisera en produkt eller metod och därmed dra ekonomisk nytta av dem. Projekten ses inte som någon ”quick fix” utan snarare som en byggsten i en större komplex helhet som sakta sammantaget leder framåt.

”Vi tror att det ekonomiska värdet kommer på sikt, som en följd av att vi får bättre och mer effektiva processer. Men det tar tid att förändra. Kan kanske se ekonomiska effekter fem år framåt i tiden.”

Dessa intervjupersoner pekar på att deras nyttor framför allt är kunskaps- och utvecklingsrelaterade men konstaterar samtidigt att det man vunnit genom projekten i form av t.ex. förbättrade processer på sikt även kommer kunna ge ekonomiska effekter.

3.4 Vetenskapliga och tekniska nyttor – att bygga kunskap

Det stora flertalet ser vetenskapliga eller tekniska nyttor till följd av sitt deltagande. Här resonerar man till största del om de kunskaper man fått genom att delta i projekten, men även om kontakter och nätverk som byggts.

”Framför allt har vi fått en bredare syn på de problem och sakområden som vi inte har inom våra egna kompetensområden. Vi har fått nya kunskaper och samarbetspartners.”

Nyttan av fördjupade kunskaper, insikter om best practise, att få lära av andra och att bygga gemensamma standarder lyfts fram. Lärandet är central i all forskning och mötesplatsen som projektet skapar är värdefull. Fler än hälften har fått vetenskapliga artiklar publicerade eller fått med papers på konferenser. Några har anställt doktorander (totalt ca nio anställningar på fem arbetsgivare).

”Vi har blivit bättre på det vi arbetar med”.

3.5 Nya marknader

Leder deltagande i projekten till att man når nya marknader? De flesta intervjupersoner menar att det är svårt att svara på denna fråga, man är osäker, vet helt enkelt inte eller så är det för tidigt att uttala sig om detta. För vissa deltagare ligger kommersialisering ett eller flera steg längre fram i tiden. Någon anger att det inte är en relevant fråga för en forskningsavdelning eftersom deras fokus inte ligger i att skapa eller hitta en marknad. Man menar att det finns en grogrund för att nå nya marknader, att potentiella marknader identifierats och positioner förstärkts även om man inte nått ut ännu.

”Projektet avser ett specifikt område som utvecklas enormt, som lett till fler projekt. Vi ser däremot inte alltid vilken produkt det kan leda till.”

Ett fåtal intervjupersoner konstaterar att man blivit synliggjord på ett annat sätt i Europa genom projektet och att Europa därmed numera blivit en marknad.

”Vi har kontakter utanför projektet med några av de här aktörerna. Europa har blivit en marknad. Vi har tidigare huvudsakligen jobbat i Sverige.”

3.6 Många nya samarbetspartners

Som nämnts ovan är nätverk och samverkan viktiga drivkrafter för att delta i projekten. De flesta intervjupersoner pekar också på att projektmedverkan lett till nya samarbetspartners inom andra sektorer än deras egen och även i andra länder än i Sverige. De flesta tror att samarbetena kommer bestå även efter projektidens slut. Alla kommer dock givetvis inte göra det och inte heller formerna för samarbetet kommer se likadana ut. Flera ger uttryck för att man kommer bibehålla kontakter och samverkan med dem som är särskilt intressanta för just dem.

”Jag tror inte att samarbetet kommer bestå i nuvarande form, men det kommer leva vidare exempelvis genom affärssamarbeten mellan företagen.”

4 Fortvarighet – framtida behov och intresse?

Hur ser deltagande organisationers intresse ut för att delta i projekt framöver?

Hur ser deltagande organisationer på det framtida behovet av dessa program och på svenskt deltagande och finansiering av liknande forskningsprogram?

4.1 Programmen uppfattas bidra till Europas framtid

Det stora flertalet intervjupersoner anser att den här typen av program behövs i framtiden och att de är en viktig nyckel för att Europa ska kunna stå sig i den globala konkurrensen. Utan samverkan kommer europeisk forskning inte att klara sig. Projekten bidrar till att snabba på utvecklingen, att komma ned på djupet i vissa frågor, att man drar åt samma håll och att viktiga nätverk skapas – byggstenar för Europas framtid.

”Programmen är jätteviktiga – om vi inte samverka blir vi många öar...”

Ett fåtal är tveksamma och anger programmets utformning som skäl. Storleken på projekten – ibland så stora som 80 parter – är extremt komplexa och skapar ineffektiv styrning och en svår, tidskrävande administration.

Programmen bidrar också till att skapa en förståelse av behov och villkor mellan industri och lärosäten. Det i sig är viktigt för att kunna utbilda rätt kompetenser och anpassa forskning efter verkliga behov framöver.

”Tror att det för Europas del är det viktigt att dessa program finns. Har att göra med hur vi hanterar kunskap, hur globaliseringen påverkar Europa – framför ur ett konkurrensperspektiv.”

4.2 Dagens mål fungerar troligtvis även i morgon

Hur upplever man dagens programmål står sig inför morgondagen? Generellt upplevs målen som relevanta framgent. Målen är så allmänt hållna att de fortsatt kan fungera, även om de skulle kunna spetsas till. Alla har inte reflekterat över målen och har därmed heller inte någon uppfattning.

”Svårt att formulera några andra relevanta mål. Samma gäller för lång tid framåt.”

4.3 Sverige ska vara med

Det är viktigt att Sverige fortsatt deltar i dessa typer av program. Sverige är för litet för att klara sig på egen hand och samverkan blir bara viktigare över tid.

En intervjuperson diskuterar alternativet att satsa pengarna direkt i nationella forskning i stället för i programmen men konkluderar snabbt att detta inte skulle vara lika attraktivt till följd av att man då skulle gå miste om de nätverk och kontakter som medverkan i programmen ger. Programmen är ett sätt att få ut svenska företag på en större marknad. Detta, tillsammans med kontakterna och nätverken som programmen ger, ser intervjupersonen som centrala delar för den svenska konkurrenskraften över tid.

Ungefär en tredjedel av intervjupersoner önskar att man satsar mer pengar på programmen från Sveriges håll, dels för att öka de svenska företagens möjlighet att delta på lika villkor med andra länder och dels för att skapa bättre generella villkor för deltagarna. Finansiering upplevs som knapp och för vissa aktörer kan det göra det svårt för dem att delta.

En intervjuperson anser att det finns en stor utvecklingspotential för Sveriges roll i dessa program i framtiden. Sverige skulle kunna få ut mer av sin medverkan om man blev mer strategisk vad gäller att se samband mellan regional, nationell och europeisk nivå och att dra nytta på en nationell nivå.

”Man borde satsa mer än man gör idag. Det är mångas framtid. Vi står teknologiskt sett inför en ny era, gör vi rätt saker kan det gå riktigt bra.”

4.4 Det finns intresse för att delta igen

Intervjupersonerna ser precis samma drivkrafter för att delta igen som man gjorde för att gå in i projekten initialt. Nyttorna man sett i form av nätverk och kunskapsbyggande har gett mycket och därför vill man gärna delta igen. Det är viktigt att finnas och synas på den europeiska marknaden.

”Att knyta an till andra gav mersmak”

Ett fåtal konstaterar att projekten i sig kräver mycket, bl.a. administrativt, och att man internt noga måste överväga om man kan gå in i ett projekt igen. Det är resurskrävande att delta och det finns osäkerheter kring finansieringen.

4.5 VINNOVAs roll och förbättringsområden

VINNOVA uppfattas i grunden vara pragmatisk organisation som gör ett bra jobb. VINNOVA har en central roll som man ser kan utvecklas än mer. Ett flertal uttrycker att man gärna ser att VINNOVA tar en mer aktiv roll än den man tar idag, bl.a. vad gäller informationsspridning, nätverkande, lobbying och stöttning inför och under processerna. Någon uttryckte att VINNOVA borde ta en annan position ute i Europa som organisation, ta rollen att skapa strategiska allianser genom styrgrupper mm.

”VINNOVA är rent allmänt pragmatiska och flexibla”

De problem man lyfter fram rör utbetalningar som inte kommer i tid och den dubbla administration som finns både vad gäller rapportering och finansiering. Här önskar man

förenklingar och förbättringar och allra helst en enda instans att ha kontakt med. Även tillgängligheten till VINNOVA och medarbetarna där skulle kunna öka enligt någon deltagare.

”VINNOVA har bidragit rent ekonomiskt, men inget mer”

Flera intervjupersoner pekar på att programmen och projekten borde få större finansiering, och kanske även en annan finansieringsmodell, som ger mer jämlika förutsättningar för deltagarna. Finansieringen är central för vissa mindre aktörer och grunderna för vem som får finansiering, i vilken omfattning och för vad, finns det utrymme att se över. Ett antal problematiserar storleken på projekten som ibland kan bli enorma och ser att de då kan bli både svårhanterliga och långsamma. En intervjuperson lyfter att VINNOVA kunde bli bättre på att dra nytta av resultaten från projekten på en nationell nivå.

5 Likheterna större än skillnaderna

Intervjupersonerna tillhör tre kategorier deltagare i projekten: stora företag, små och medelstora företag samt lärosäten (universitet, högskolor och institut). Kan man utläsa några skillnader mellan grupperna? Här är det viktigt att notera att urvalet har varit begränsat och att det inte är möjligt att dra långtgående slutsatser.

Givet denna begränsning kan vi konstatera att det överlag föreligger en samstämmighet i hela gruppen, det går inte att se skarpa skiljelinjer mellan olika kategorier deltagare. Vissa likheter och skillnader mellan kategorierna kan dock trots allt skönjas när det gäller vissa frågeställningar. Vi redovisas dessa nedan utifrån aspekterna relevans, mål och resultat samt fortvarighet.

Vad gäller aspekten relevans och det övergripande målet om konkurrenskraft, ser vi att detta är ett mål som anses relevant för de små och medelstora företagen. För de större företagen är detta inte lika tydligt, även om man ser en koppling generellt och över tid. Dessa företag lyfter i högre utsträckning fram längre tidsperspektiv för forskningsprojekten och att konkurrenskraft inte är ett mål eller utfall här och nu. För lärosätena är målet om konkurrenskraft inte lika relevant, möjligen med undantag av förmågan att locka till sig rätt kompetens.

Vad gäller aspekten mål och resultat kan vi se att lärosätena i högre utsträckning än övriga ser projektfinansiering som en viktig drivkraft för att delta. De större företagen nämner inte alls detta som en drivkraft. Vad gäller nytta finns en tydlig korrelation med drivkrafterna. Det innebär att vi ser att lärosäten i högre utsträckning än övriga grupper ser finansieringen som en direkt nytta.

Vad gäller aspekten fortvarighet ser alla grupper i lika omfattning ett behov av liknande program i framtiden. De större företagen framhåller i högre utsträckning än övriga kunskap som ett skäl för detta. De små och medelstora företagen lyfter i högre grad än övriga fram konkurrenskraft som skäl för detsamma.

De små och medelstora företagen nämner i något högre utsträckning aspekter kring finansieringen när man diskuterar en framtida svensk medverkan, och talar bl.a. om behov av större flexibilitet och mer pengar.

De allra flesta deltagare vill delta igen även om en viss tveksamhet kan skönjas hos någon i gruppen små och medelstora företag. Skälen dessa nämner är den höga administrativa bördan samt osäkerheten kring om man får ett ja eller nej på sin ansökan.

Vad gäller VINNOVAs roll är det de små och medelstora företagen som pekar på vikten av att utbetalningarna kommer i tid, och lärosätena som är de som är mest nöjda med VINNOVAs roll.

När intervjupersonerna fick ta upp övriga reflektioner nämner de stora företagen i högre utsträckning den administrativa bördan i projekten/programmen som ett bekymmer.

Avslutningsvis är det viktigt att understryka att det inte är möjligt att se skarpa skiljelinjer mellan grupperna utan det föreligger en hög samstämmighet. Det skulle kräva en fördjupad studie för att se om de skillnader som kan skönjas och som redovisats ovan de facto föreligger.

6 Sammanfattande reflektioner

Intervjuerna visar att det finns en samstämmighet kring att programmålen är relevanta och ligger väl i linje med de behov man har internt inom organisationerna. Intervjupersonerna resonerar kring att målen är så allmänt formulerade att det är svårt att inte skriva under på dem. Varje organisation resonerar om målen från sitt eget perspektiv, och resonemangen går därför i lite olika riktningar. De nuvarande målen uppfattas vara relevanta också på sikt. Många lyfter i sina resonemang särskilt fram den europeiska konkurrenskraften som ett centralt mål ur ett framtidsperspektiv.

De drivkrafter för att ingå i projekten som organisationerna framhåller som viktiga är att skapa nätverk, samverka och få kontakter, bygga kunskap, utveckla produkter och få finansiering.

Möjlighet att få utveckla sina idéer tillsammans med andra och få kunskaper om andras behov är en nyckel för att kunna lägga fokus på rätt område och därmed att kunna överleva på sikt.

Några intervjupersoner resonerar i termer av indirekta och direkta nyttor, dvs. kunskaper, kontakter kontra projektutfall och produktutveckling. Många intervjupersoner framhåller värdet av de indirekta nyttorna i högre grad än de direkta. De direkta nyttorna ser många som långsiktiga och inte alltid möjliga att räkna hem i direkt anslutning till projekten.

Många uppfattar att organisationen har fått nytta i enlighet med de drivkrafter man hade för att delta i projektet. De centrala nyttorna överensstämmer väl med de centrala drivkrafterna.

Centrala nyttor som framhålls av intervjupersonerna:

- nätverk, samverkan och kontakter
- kunskap
- produktutveckling
- finansiering

Dessa nyttor knyter väl an till programmålen, och då framför allt till målen om att stärka konkurrenskraften, främja samverkan, skapa synergieffekter samt det nationella kravet om vetenskapligt eller teknisk nytta.

Deltagandet har kostat en del i form av insatser på olika nivåer, däribland en tung administration, men man tror generellt på arbetet inom projekten och vill gärna delta igen.

Sammanfattningsvis ser intervjupersonerna att programmen fyller en funktion på europeisk nivå, framför allt ser man vikten av dem för att Europa ska klara sig konkurrensmässigt på en global marknad. De nätverk och fora för utbyta av erfarenheter och kunskaper anses vara avgörande för att ligga i framkant inom forskningen.

Sveriges deltagande anses viktigt och det finns ett starkt intresse från organisationerna för fortsatt deltagande, men även att bidra till att arbetet utvecklas. Man ser gärna att Sverige kan stärka sin roll ytterligare och VINNOVA anses vara en viktig aktör i att åstadkomma detta.

Det finns vissa frågor vi menar att VINNOVA skulle kunna överväga för att ytterligare stärka det svenska deltagandet:

- Kan VINNOVA bli en än mer aktiv part? Kan exempelvis rollen som nätverksbyggare, informationsspridare och ”lobbyist” utvecklas?
- Kan en enad kontaktpunkt utvecklas för att minska den stundtals tunga (och dubbla) administrationen, utbetalningsrutiner säkras och tillgängligheten öka?
- Kan mer strukturerad erfarenhetsåtervinning utvecklas – kan VINNOVA bidra till att stärka analys av utfall och erfarenheter från projekten?
- Kan projekten optimeras genom att minska antalet deltagare? Stora antal deltagare skapar tungrodda processer – går detta att påverka?
- Kan kunskapen om företagets erfarenheter av deltagande fördjupas? I denna uppföljning har primärt forskningsavdelningar eller motsvarande intervjuats – vilka erfarenheter har övriga delar i de deltagande företagen? Är det ”lätt” eller ”svårt” att generera intresse för att delta?

Avslutningsvis förefaller programmen generera nyttor för de deltagande organisationerna. Det torde vara önskvärt att Sverige fortsatt deltar i framtida samarbetsprogram.

Bilaga 1 – Intervjuguide

Inledning

- 1 Presentation av intervjuare och Governo
- 2 Presentation av syftet med uppföljningen
- 3 Presentation av den intervjuade: Din roll i organisationen + hur lång tid i projektet/projekten? (roll och hur länge engagerad i projektet).

Relevans

- 1 Uppfattar du att programmålen stämmer överens med din organisations behov, vad gäller
  - A Konkurrenskraft? Varför/varför inte?
  - B Hållbarhet? Varför/varför inte?
  - C Nya marknader och tillämpningsområden? Varför/varför inte?
  - D Synergieffekter och samverkan i europeiska FoU-satsningar? Varför/varför inte?

Mål & resultat

- 1 Varför valde ni att delta (drivkrafter)?
- 2 Vilken nytta har ni haft av att delta i programmet?
- 3 Kan ni se någon ekonomiska nytta som resultat av ert deltagande i programmet?
- 4 (*Ex nya kunder, produkter, system, användningsområden*)
- 5 Kan ni se någon vetenskapliga/tekniska nytta som resultat av ert deltagande i programmet?
(*Ex. nya produkter mm men även möjliga användningsområden för offentliga tjänster, databaser, nätverk, utbytesmöjligheter.*)
- 6 Har ert deltagande i programmet lett till att ni nått nya marknader?
- 7 Har ert deltagande i programmet lett till att er organisation fått
  - A nya samarbetspartners?
  - B nya partners i andra sektorer än den egna?
  - C nya partners i andra länder?
  - D har dessa/tror du att dessa samarbeten kommer bestå efter projekttidens slut?

Fortvarighet

- 1 Hur ser du på behovet av dessa program på sikt?
- 2 Är nuvarande mål relevanta för er även på sikt? Varför/varför inte?
- 3 Hur ser ni på ett svenskt medverkande i liknande program i framtiden (ex omfattning, sakområden, finansiering)?
- 4 Hur ser ni på ert intresse av att delta framöver?
  - A Vad finns det för drivkrafter för er att delta?

Avslutning

- 1 Hur ser du på VINNOVA:s roll framåt: på vilket sätt kan de stödja er? Vad ser du för potentiella förbättringsområden för VINNOVA?
- 2 Är det något du vill tillägga?
- 3 Har vi möjlighet att kontakta dig för kompletterande frågor om det skulle behövas?

Bilaga 2 – Intervjupersoner

Intervjuperson	Organisation	Program	
	Stora företag		
Barbro Claesson	XDIN AB (f.d. ENEA Service)	ARTEMIS 2008	CHESS
Håkan Carlsson	Whirlpool Sweden AB	ENIAC 2010	HEECS
Lars Sjöberg	Höganäs AB	ENIAC 2010	MotorBrain
Mats Strömsten	LKAB	ARTEMIS 2012	ArrowHead
Ted Kruse	Volvo		
Tiberiu Seceleanu	ABB AB	ARTEMIS 2008	CESAR
	Små- och medelstora företag		
Lars-Åke Johansson	QRTEch AB	ARTEMIS 2008	CHARTER
Lilei Ye	Smart HighTech SHT AB	ENIAC 2009	Mercure
Ove Jansson	ABELKO AB	ARTEMIS 2012	ArrowHead
Rikard Land	CrossControl AB	ARTEMIS 2010	pSafeCer
Stefan Jonsson	RealTime Embedded AB RTE	ARTEMIS 2009	SMECY
Thorbjörn Ebefors	Silex Microsystems AB	ENIAC 2009	CAJAL4EU
	Lärosäten och institut		
Hans Hansson	Mälardalens högskola	ARTEMIS 2010	pSafeCer
Jerker Delsing	Luleå tekniska universitet	ARTEMIS 2012	ArrowHead
Johan Felix	Chalmers Tekniska högskola		
Martin Törngren	Kungliga tekniska högskolan KTH	ARTEMIS 2008	CESAR
Mats Brorsson	SICS	ARTEMIS 2011	PaPP
Michael Salter	ACREO Swedish ICT AB	ENIAC 2012	Places2Be
Peter Leisner	SP Sverigs Tekniska Forskningsinstitut	ENIAC 2008	SE2A

VINNOVAs publikationer

December 2013

För mer info eller för tidigare utgivna publikationer se www.VINNOVA.SE

VINNOVA Analys

VA 2013:

- 01 Chemical Industry Companies in Sweden
- 02 Metallindustrin i Sverige 2007 - 2011
- 03 Eco-innovative Measures in large Swedish Companies - An inventory based on company reports
- 04 Gamla möjligheter - Tillväxten på den globala marknaden för hälso- och sjukvård till äldre
- 05 Rörliga och kopplade - Mobila produktionssystem integreras
- 06 Företag inom miljötekniksektorn 2007-2011
- 07 Företag inom informations- och kommunikationsteknik i Sverige 2007 - 2011
- 08 Snabbare Cash - Effektiv kontanthantering är en tillväxtmarknad
- 09 Den svenska maritima näringen - 2007 - 2011
- 10 Long Term Industrial Impacts of the Swedish Competence Centres
- 11 Summary - Long Term Industrial Impacts of the Swedish Competence Centres. *Kortversion av VA 2013:10*
- 12 Företag inom svensk gruv- och mineralindustri 2007-2011
- 13 Innovationer och ny teknik - Vilken roll spelar forskningen
- 14 Företag i energibranschen i Sverige - 2007-2011
- 15 Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7) - Lägesrapport 2007-2012. *Finns endast som PDF*
- 16 FP7 and Horizon 2020. *Finns endast som PDF*

VA 2012:

- 01 Impact of innovation policy - Lessons from VINNOVA's impact studies. *För svensk version se VA 2011:10*
- 02 Lösningar på lager - Energilagringstekniken och framtidens hållbara energiförsörjning
- 03 Friska system - eHälsa som lösning på hälso- och sjukvårdens utmaningar
- 04 Utan nät - Batterimarknadens utvecklingsmöjligheter och framtida tillväxt

- 05 Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7) - Lägesrapport 2007 - 2011. *Finns endast som PDF*
- 06 Företag inom fordonsindustrin - Nationella, regionala och sektoriella klusterprofiler som underlag för analys- och strategiarbete
- 07 Svensk Life Science industri efter AstraZenecas nedskärningar. *Finns endast som PDF*
- 08 EUREKA Impact Evaluation - Effects of Swedish participation in EUREKA projects
- 09 Uppföljning avseende svenskt deltagande i Eurostars. *För engelsk version se VA 2012:10. Finns endast som PDF*
- 10 Follow-Up of Swedish Participation in Eurostars. *För svensk version se VA 2012:09. Finns endast som PDF*

VINNOVA Information

VI 2013:

- 01 Branschforskningsprogrammet för skogs- & träindustrin - Projektkatalog 2013
- 02 Destination Innovation- Inspiration, fakta och tips från Ungas Innovationskraft
- 03 Inspirationskatalog - Trygghetsbostäder för äldre
- 04 Challenge-Driven Innovation - Societal challenges as a driving force for increased growth. *För svensk version se VI 2012:16*
- 05 UTGÅR, ersätts av VI 2013:14
- 06 Årsredovisning 2012
- 07 Trygghetsbostäder för äldre - en kartläggning. *Finns endast som PDF*
- 08 Äldre entreprenörer med sociala innovationer för äldre - en pilotstudie kring en inkubatorverksamhet för äldre. *Finns endast som PDF*
- 09 Fixartjänster i Sveriges kommuner - Kartläggning och samhällsekonomisk analys. *För kortversion se VINNOVA Information VI 2013:10*
- 10 Sammanfattning Fixartjänster i Sveriges kommuner - Kartläggning. *kortversion av VINNOVA Information VI 2013:09*
- 11 New Paths to Innovation - VINNOVA Sweden's innovation agency

- 12 UTGÅR, ersätts av VI 2013:19
- 13 När företag och universitet forskar tillsammans - Långsiktiga industriella effekter av svenska kompetenscentrum
- 14 Innovationer på beställning - en möjlighet till förnyelse och utveckling
- 15 Handledning - för insatser riktade mot tjänsteverksamheter och tjänsteinnovation
- 16 Att efterfråga innovation - förberedelseprocessen
- 17 Innovationer på beställning - tidning pm att efterfråga innovationer i offentlig sektor
- 18 Din kontakt i EU:s forsknings- och innovationsprogram
- 19 Arbetar du inom offentlig sektor och brinner för innovationsfrågor? - VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet och arbetar för att offentlig sektor ska vara drivkraft för utveckling och användning av innovationer
- 20 Programöversikt 2014 - Stöd till forskning och innovation
- 21 OECDs utvärdering av Sveriges innovationspolitik - En sammanställning av OECDs analys och rekommendationer.

VI 2012:

- 02 Så blir Sverige attraktivare genom forskning och innovation - VINNOVAs förslag för ökad konkurrenskraft och hållbar tillväxt till regeringens forsknings- och innovationsproposition
- 03 Idékatalog - Sociala innovationer för äldre
- 04 UTGÅR, ersätts VI 2013:05
- 05 Årsredovisning 2011
- 06 UTGÅR, ersätts av VI 2012:15
- 07 UTGÅR, ersätts av VI 2013:18
- 08 Uppdrag att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet. *Finns endast som PDF*
- 09 Projektkatalog eTjänster. Slutkonferens - summering och reflektioner
- 10 Hållbara produktionsstrategier samt Tillverkning i ständig förändring - Projektkatalog 2012
- 11 VINNVÄXT
- 12 Effekter av innovationspolitik - Tillbakablickar och framtidsperspektiv

- 13 Banbrytande IKT - Projektkatalog
- 14 Smartare, snabbare, konvergerande lösningar - Projektkatalog inom området IT och Data/ Telekommunikation i programmet Framtidens kommunikation
- 15 Fordonsstrategisk forskning och innovation för framtidens fordon och transporter
- 16 Utmaningsdriven innovation - Samhällsutmaningar som drivkraft för stärkt tillväxt. *För engelsk version se VI 2013:04*
- 17 Handledning för insatser riktade mot tjänsteverksamheter och tjänsteinnovation. *Finns endast som PDF*

VINNOVA Rapport VR 2013:

- 01 Från eldsjälsvivna innovationer till innovativa organisationer - Hur utvecklar vi innovationskraften i offentlig verksamhet?
- 02 Second International Evaluation of the Berzeli Centra Programme
- 03 Uppfinningars betydelse för Sverige - Hur kan den svenska innovationskraften utvecklas och tas tillvara bättre?
- 04 Innovationsslussar inom hälso- och sjukvården - Halvtidsutvärdering
- 05 Utvärdering av branschforskningsprogrammen för läkemedel, bioteknik och medicinteknik
- 06 Vad ska man ha ett land till? - Matchning av bosättning, arbete och produktion för tillväxt
- 07 Diffusion of Organisational Innovations - Learning from selected programmes
- 08 Second Evaluation of VINN Excellence Centres - BiMaC Innovation, BIOMATCELL, CESC, Chase, ECO2, Faste, FunMat, GigaHertz, HELIX, Hero-m, iPACK, Mobile Life, ProNova, SAMOT, SuMo & Wingquist. *Finns endast som PDF*
- 09 Förkommersiell upphandling - En handbok för att genomföra FoU-upphandlingar
- 10 Innovativa kommuner - Sammanfattning av lärdomar från åtta kommuner och relevant forskning
- 11 Design av offentliga tjänster - En förstudie av designbaserade ansatser. *Finns endast som PDF*
- 12 Erfarenheter av EU:s samarbetsprogram - JTI-IKT (ARTEMIS och ENIAC). *Finns endast som PDF*

VR 2012:

- 01 Utvärdering av Strategiskt gruvforskningsprogram - Evaluation of the Swedish National Research Programme for the Mining Industry
- 02 Innovationsledning och kreativitet i svenska företag
- 03 Utvärdering av Strategiskt stålforskningsprogram för Sverige - Evaluation of the Swedish National Research Programme for the Steel Industry
- 04 Utvärdering av Branschforskningsprogram för IT & Telekom - Evaluation of the Swedish National Research Programme for IT and Telecom
- 05 Metautvärdering av svenska branschforskningsprogram - Meta-evaluation of Swedish Sectoral Research Programmes
- 06 Utvärdering av kollektivtrafikens kunskapslyft. *Finns endast som PDF*
- 07 Mobilisering för innovation - Studie baserad på diskussioner med 10 koncernledare i ledande svenska företag. *Finns endast som PDF*
- 08 Promoting Innovation - Policies, Practices and Procedures
- 09 Bygginnovationers förutsättningar och effekter
- 10 Den innovativa vården
- 11 Framtidens personresor - Slutrapport. Dokumentation från slutkonferens hösten 2011 för programmet Framtidens personresor
- 12 Den kompetenta arbetsplatsen
- 13 Effektutvärdering av Produktionslyftet - Fas 1: 2007-2010. *Finns endast som PDF*

VINNOVA stärker Sveriges innovationskraft

POST: VINNOVA SE-101 58 Stockholm BESÖK: Mäster Samuelsgatan 56
+46 (0)8 473 3000 VINNOVA@VINNOVA.SE VINNOVA.SE